

Kwaliteit accountantscontroles is aan het verbeteren

“Accountants leren niet van hun fouten.” Deze kop uit *Trouw* enkele maanden geleden komt hard aan, merk ik, want we werken bij PwC al sinds 2014 met man en macht aan het verbeteren van de kwaliteit van onze controles en aan cultuurverandering. Dat gebeurt door zowel jong als oud, ervaren als net startend.

Sinds 2014, en dus ook in de afgelopen anderhalf jaar dat ik voorzitter ben van de accountancypraktijk van PwC, hebben de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de Monitoring Commissie Accountancy (MCA) – een onafhankelijke commissie die door de sector zelf werd ingesteld – en de door de minister aangestelde Commissie toekomst accountantssector (CTA) verschillende onderzoeken uitgevoerd naar hoe de kwaliteit van accountantscontroles verder te verbeteren is.

Uit die onderzoeken volgden diverse rapporten met tal van aanbevelingen en voorstellen. Van het vaststellen van uniforme indicatoren om de kwaliteit van wettelijke controles beter inzichtelijk te maken, tot meer aandacht bij controles voor fraude en (dis)continuïteit. Er is dus werk aan de winkel om het vertrouwen in ons vak te herstellen.

Tegelijkertijd geven de rapporten ook aan dat het accountantsberoep ertoe doet en dat de rol van de accountant eigenlijk steeds belangrijker wordt: in onze veranderende wereld, waarin informatiestromen toenemen en we meer onzekerheid ervaren, neemt de behoefte aan houvast toe.

In 2014 kregen we, naar aanleiding van een onderzoek door de AFM, een duidelijke *wake-up call*: voor het eerst scoorde PwC een onvoldoende op de kwaliteit van zijn controles. Dat was een stevige conclusie die ons flink raakte. Naast de conclusie van het rapport raakten ook de maatschappelijke verontwaardiging en de kritiek op de gehele sector van onze toezichthouder en de politiek ons. Het rapport van de AFM was dan ook een belangrijk keerpunt voor onze organisatie.

We hebben ons bijvoorbeeld opengesteld voor verandering vanuit de overtuiging dat duurzame kwaliteitsverbetering alleen tot stand kan komen binnen een cultuur die dat ondersteunt. Onze transformatie naar een *purpose*-geleide en waardegestuurde organisatie, waarin het publieke belang voorop staat, is fundamen-

AGNES KOOPS-AUKES

Lid van de Raad van Bestuur van PwC

teel en blijvend, maar ook complex en tijdrovend, en een kwestie van lange adem. We moeten dus bij de les blijven. Dag in, dag uit werken we daar hard aan, binnen alle gelegingen van onze organisatie.

Daarnaast zijn we nu met meer mensen, en zijn we meer uren gaan besteden aan controles. Ook is het aantal en de diepgang van opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen vergroot, en hebben we middels de inzet van gespecialiseerde teams geïnvesteerd in de coaching van onze collega's. Verder zetten we sinds enige tijd forensische collega's in om de kwaliteit van de frauderisico-analyses te vergroten. En dat zijn nog maar enkele van de

vele maatregelen die er sinds 2014 zijn genomen.

We zien nu, stap voor stap, dat de doorgevoerde maatregelen ook leiden tot een daadwerkelijke kwaliteitsverbetering en cultuurverandering. De stappen die gezet zijn worden ook onderkend in de diverse recente rapporten. Zo merkte de Monitoring Commissie Accountancy op dat de sector er nu beter voor staat dan in 2015 (MCA, 2020) en sprak de Commissie toekomst accountancysector van 'een positieve cultuurverandering' (CTA, 2020).

Dat zijn bemoedigende woorden. Een verandertraject vergt doorzettingsvermogen, want verandering gaat immers nooit snel genoeg. Dat vinden we zelf ook. De rapporten van de afgelopen jaren hebben ons geholpen met het verhogen van de urgentie, maar de wil om alsmat beter te worden zit diep in onze organisatie. Die voel ik elke dag.

We zijn er nog niet, maar we komen er wel – daar twijfel ik niet aan. Het nastreven van die hoge kwaliteit, vanuit een cultuur die dat ondersteunt, dat is wat onze (jonge) collega's motiveert. We doen ertoe, en we doen wat goed is. Zo blijven ook wij aantrekkelijk voor de toekomstige generaties accountants.

Literatuur

CTA (2020) *Aanbieding rapport Commissie toekomst accountancysector*. Brief aan de Tweede Kamer, 30 januari. Te vinden op www.rijksoverheid.nl.

MCA (2020) (2020) *Spiegel voor de accountancysector*. Eindrapport Monitoring Commissie Accountancy, 14 januari. Te vinden op www.monitoringaccountancy.nl.

Trouw (2020) *Accountants leren niet van hun fouten, en dus zijn harde ingrepen nodig, zegt een commissie*. *Trouw*, 14 januari.